

OSMANİYE KENT MÜZESİ 1 VE 2 NUMARALI VİTRİNLERİNDE SERGİLENEN DOKUMALARIN İNCELENMESİ

EXAMINATION OF THE WEAVINGS EXHIBITED IN THE OSMANIYE KENT MUSEUM'S
SHOWCASES NUMBER 1 AND 2

Fikret YALIN*, Gözde UZGİDİM**

Öz

Osmaniye Kent Müzesi 1 ve 2 numaralı vitrinlerinde sergilenen düz dokumaların tarihini, teknik analizini, renk ve kompozisyon özelliklerini inceleyerek alan yazına kazandırmak çalışmanın amacını oluşturmaktadır. İlgili makamlardan gerekli izinler alınarak müze vitrininde sergilenmekte olan düz dokumaların, envanter numaraları, hangi yolla edinildiği, müzeye geliş tarihi gibi bilgilerin yanı sıra boyutu, hammaddesi (çözü, atkı, ilme), üretim tekniği gibi yapısal özellikleri incelenmiştir. Ayrıca bu düz dokumalar renk ve tasarımsal özellikleri açısından da değerlendirilmiştir. Müzenin birinci katında dokuma eserlerinin sergilendiği iki adet vitrin bulunmaktadır. Bu vitrinlerde toplam 4 adet yaygı, 3 adet seccade, 3 adet çuval, 2 adet heybe tespit edilmiş ve bu eserler incelenmiştir. Eserlerin genel görünümü, arka yüzü ve ön yüzünden detaylı fotoğrafları çekilerek çalışmada sunulmuştur. Dokuma tekniği, dokumaların türü, ebatları, çözgü ve atkıda kullanılan malzeme yapıları, kullanılan renkleri gösteren detaylı bir çizelge halinde paylaşılmıştır.

Anahtar Kelime: Düz dokuma, kilim, Osmaniye, Müze

Abstract

The aim of the study is to examine the history, technical analysis, color and composition characteristics of weavings which are exhibited in Osmaniye City Museum showcases numbered 1 and 2 and to introduce them to the literature. The necessary permissions were obtained from the relevant authorities and information such as inventory numbers, how they were acquired, date of arrival at the museum, as well as structural features such as size, raw material (warp, weft, loop) and production technique of the weavings exhibited in the museum showcase were examined. In addition, these weavings were evaluated in terms of color and design features. On the first floor of the museum, there are two showcases where the weavings are exhibited. A total of 4 pieces of flat weaving, 3 pieces of prayer rug, 3 pieces of bag, 2 pieces of saddlebags were found in these showcases and these artifacts were examined. Detailed photographs of the back and front of the artifacts were taken, and composition and motif drawings showing their design features were made. The weaving technique, the type of weavings, their sizes, the material structures used in the warp and weft, and the colors used have been shared in a detailed table showing.

Keywords: Flat Weaving, Rug, Osmaniye, Museum.

i Bu çalışma, 03.05.2024- 05.05.2024 Tarihleri arasında Makedonya – Üsküp'te düzenlenen 9. Uluslararası Türk Kültür ve Sanatlarını Tanıtma Sempozyumunda sunulan bildirinin tam metin halidir.

* Dr. Öğr. Üyesi Fikret YALIN, Osmaniye Korut Ata Üniversitesi Mimarlık Tasarım ve Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Bölümü, E-posta: fikret0yalin@gmail.com, ORCID: 0000-0002-7558-9935

** Dr. Öğr. Üyesi Gözde UZGİDİM, Osmaniye Korut Ata Üniversitesi Mimarlık Tasarım ve Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Bölümü, E-posta: gozdeuzunca@gmail.com, ORCID: 0000-0003-3872-0700

GİRİŞ

Osmaniye, tarihte hayvancılık ile geçimini sağlayan birçok konargöçer topluluklara ev sahipliği yapmış bir coğrafyadır. Türkiye'nin güneyinde, Akdeniz Bölgesinin doğusunda, Adana bölümünde yer almaktadır. Doğusunda Gaziantep, güneyinde Hatay, batısında Adana, kuzeyinde Kahramanmaraş illeriyle çevrili olan kent, Çukurova'nın doğusunda konumlanmaktadır. Cumhuriyet'in ilanından sonra sancakların, vilayete dönüştürülmesiyle "Cebelibereket Vilayeti" adını almıştır. 1 Haziran 1933 yılına kadar il olan Osmaniye, bu tarihte ilçeye dönüştürülerek Adana iline bağlanmıştır. 24.10.1996 gün ve 4200 sayılı kanun ile yeniden il statüsü kazanmıştır (Sarıdağ, 2022, s. 72).

"Osmaniye, Çukurova yöresi olarak adlandırılan Adana ve Mersin çevresinde; Adana'ya bağlı Ceyhan, Kadirli, Feke, Saimbeyli ile İçel'e bağlı Tarsus, Mut ve Silifke dokuma merkezleri arasında yer almaktadır. Özellikle yörede göçebe yaşam süren Varsak, Avşar, Tekeli, Hayta, Karnıkaralı, Sarıkeçili ve Saçıkara Yörükleri arasında dokumacılık oldukça yaygındır" (Erzurum, 2014, s. 7).

Bu topluluklar günlük kullanım eşyalarının birçoğunu besledikleri keçi, koyun, sığır, deve kılından, yününden ve derilerinden yapmışlardır. Basit el aletleri ile yaptıkları bu ürünler arasında dokumalar önemli yer tutar (Durul, 1965, s. 5-8). Geçmiş ile günümüz arasında kültürel bilgi aktarımı sağlayan bu dokumalar, üretildiği topluma özgü özellikler taşıyan kültür varlıklarıdır. Toplumun yaşantısı, doğa ve çevre koşulları, toprak yapısı, demografik ve sosyo-ekonomik düzeyi ile ilgili bilgi aktarımını günümüze taşımışlardır.

Dokuma ürünleri, giyimden ev eşyalarına, süslemelerden halılara kadar geniş bir yelpazede kullanılmıştır. Kilimler genellikle ev döşemelerinde kullanılmakla birlikte özel biçimler verilerek heybe, çuval, perde, torba, namazlık vs. olarak da kullanılmaktadır (Parlak, 2002, s. 9). Ancak dokumaların yapım tekniği, malzeme ve dokusunda bazı farklılıklar bulunmaktadır.

Kilim, iki iplik sistemiyle (atkı, çözgü) dokunan haysız düz dokuma yaygınlardır. Çözgü ipliklerinin arasından bir ön ve bir arkadan geçen, enine atkı ipliklerinden oluşan, çözgülerin atkılar tarafından tamamen örtüldüğü dokuma türüdür (Öztürk, 2007, s. 63). Cicim; kilim dokumalarından farklı olarak atkı ve çözgü iplerinin kullanıldığı iki ipliğe ilave olarak üçüncü bir desen ipinin ilavesi ile dokunur; atkı ve çözgü iplerinin birbirini gizlemeden eşit aralıklarla kesiştiği dokuma arasına renkli desen ipliklerinin kabarık desenler meydana getirmesidir (Acar, 1982, s. 57). Cicim, dokuma tekniği bakımından kilimlerden farklı bir özelliğe sahiptir. Kilimlerde ön ve arka yüz yaklaşık olarak aynı görüntüye sahipken, cicim teknikli dokumalarda

dokumanın ters tarafı iplik atlamaları ve kesintiler nedeniyle karışık ama hoş bir görüntüye sahiptir (Akbiç, 1977, s. 15-16). Zili ise atkı ve çözgüden başka deseni oluşturan üçüncü bir ipliğin, çözgüleri 3-1 atlamalar yaparak ön yüzde motif ve zeminin ilave atkı ile doldurulmasıyla oluşur. Yüzeyde düz veya verev fitilli bezeme hatları meydana getiren, boncuklu zili, yıldızlı zili gibi desen adıyla da anılan bir dokuma çeşididir (Soysaldı & Uzgidim, 2021, s. 156).

Geleneksel yöntem ve teknikler ile hazırlanıp dokunan bu nesneler, sadece pratik ihtiyaçları karşılamakla kalmamış, aynı zamanda bölge halkının ev yaşam tarzını, el sanatlarını ve dolayısıyla kültürel kimliğini de etkilemiştir (Şimşek, 2017, s. 167). Ancak günümüzde bu kültür ürünlerinin günlük yaşamdan yavaş yavaş silinerek yok olmaya başladığı bir gerçektir. Dolayısıyla bu durum, oluşması asırlar süren kültürel kimliğin de silinmesine neden olmaktadır.

Kültürel miras, bir yörenin geçmiş ve/veya mevcut kültürüne ait bilgileri içeren sanat, mimari, tarih, arkeoloji, etnografya alanlarında öneme sahip olan taşınır ve taşınmaz tüm soyut ve somut varlıklardır (Memlük, 2014, s. 185). Bu miras, bir toplumun değerleri, inançları ve yaşam tarzını yansıtarak onun özgün kimliğini görünür kılar. Bu nedenle geçmişi öğrenmek, deneyimlerinden yararlanmak, gelecek için örnek almak, bir belge olarak gelecek nesillere aktarmak gibi birçok nedene dayalı olarak geçmişin bu “tanıklarının” korunmaları gerekmektedir (Madran & Özgönül, 2005, s. 78). Müzeler kültürel mirasın korunmasında önemli görevler üstlenen kurumlardır. Bir yörenin kimliğini en iyi yansıtan müze türü ise kent müzesidir. Kent müzeleri, şehirlerin geçmişlerini, kültürel miraslarını ve toplumsal gelişimlerini yansıtan önemli kurumlardır. Bu müzeler, yerel kimliğin korunması, geçmişle bağlantı kurulması ve toplumun kültürel zenginliklerinin sergilenmesi açısından kritik rol oynarlar. Dolayısıyla, kent müzelerinin kültürel zenginliği koruma ve insanlığın ortak mirasını vurgulama misyonu oldukça değerlidir.

2014 yılında hizmete giren Osmaniye Kent Müzesi de bu misyonu, sahip olduğu kültürel kimliği koruma ve gelecek nesillere aktarma rolünü üstlenen bölgedeki önemli kurumlardan biridir. Köklü bir kültürel geçmişi olan bu bölgenin değerlerini hem hatırlatma hem de aktarma görevini taşımaktadır. İçinde bulunduğu bölgenin önemli dokuma merkezlerinden biri olması nedeni ile söz konusu nesnelerin doğru analizi, koleksiyon oluşturulması, korunması ve sergilenmesi önem arz etmektedir. Bu çalışma, Osmaniye Kent Müzesi 1 ve 2 numaralı vitrinlerinde sergilenen düz dokumaların tarihini, teknik analizini, renk ve kompozisyon özelliklerini inceleyerek alan yazına kazandırmayı hedeflemektedir.

1. Osmaniye Kent Müzesi

Osmaniye Kent Müzesi, Osmaniye şehir merkezinde konumlanan üç katlı bir yapı olup, 6 Nisan 2014 yılında hizmete girmiştir. Müzede bulunan eserlerin çoğunluğunu bağışlar ile elde edilmiş etnografik eserler oluşturmaktadır. Zemin katta bulunan, Arasta Çarşısı adlı bölümde bazı meslek guruplarının kullandıkları araç gereç ve malzemeler sergilenmektedir. Bu araç gereçler maket modeller yardımı ile kullanıldıkları an canlandırılarak sergilenmiştir. Bu sergileme yöntemi, günlük yaşamda ihtiyaç duyulan araç gereç ve kullanım eşyalarının nasıl bir teknoloji ile hangi şartlar altında üretildiklerine dair fikirler sunar. Ayrıca dönemin günlük kullanım eşyaları, halı-kilimler, ev tekstil ürünleri ile ev yaşam alanları oluşturulmuş, bölgenin yaşam tarzına ışık tutulmaya çalışılmıştır.

Birinci katta Osmaniye’den de söz eden eski yazma eserlerin bulunduğu vitrinlerin yanı sıra dönemin basın yayın cihazları ve basılı yayınları da bulunmaktadır. Ayrıca, yine çeşitli kişi ve kuruluşların bağışları yolu ile edinilen dokumalar vitrinlerde sergilenmektedir. Müzenin üçüncü katında ise idari ofisler bulunmaktadır.

2. Materyal ve Yöntem

Araştırmanın materyalini Osmaniye Kent Müzesinin birinci katında sergilenen düz dokumalar oluşturmaktadır. İlgili makamlardan gerekli izinler alınarak müze vitrininde sergilenmekte olan düz dokumaların envanter numaraları, hangi yolla edinildiği, müzeye nereden geldiği ve müzeye geliş tarihi gibi bilgilerin yanı sıra boyutu, hammaddesi “çözü, atkı, ilme”, saçak durumu, üretim tekniği gibi yapısal özellikleri incelenmiştir. Ayrıca düz dokuma örnekleri renk ve tasarımsal özellikleri açısından ele alınmış olup bu analiz sonucunda elde edilen bilgiler paylaşılmıştır. Müzenin birinci katında dokuma örneklerinin sergilendiği iki adet vitrin bulunmaktadır. Bu vitrinlerde toplam 4 adet yaygı, 3 adet seccade, 3 adet çuval, 2 adet heybe tespit edilmiş ve tespit edilen örneklerin tamamı incelenmiştir. Örneklerin genel görünümü, arka yüzü ve ön yüzünden detaylı fotoğrafları çekilmiş ve çalışmada sunulmuştur. Ayrıca motiflerin daha net anlaşılabilmesi ve görünürlüğünün artırılması amacıyla motif detayları bilgisayar programında çizilmiştir. Dokuma tekniği, dokumaların türü, ebatları, çözü ve atkıda kullanılan malzeme yapıları, kullanılan renkler ile motif detay çizimlerini içeren kapsamlı bir çizelge halinde veriler paylaşılmıştır. Çalışmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Konu ile ilgili literatür taraması yapılmış, yazılı kaynaklar incelenmiştir. Literatür taramaları sonucu Osmaniye Kent Müzesi Dokumalarına ilişkin bilimsel bir veriye rastlanılmaması bu araştırmanın önemi ortaya koymaktadır.

3. Vitrinde Yer Alan Dokumalar

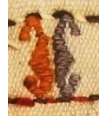
Vitrinlerde yer alan dokumalar kullanım amacı ve üretim teknikleri açısından çeşitlilik göstermektedir.

3.1. Eser 1

Tablo 1. Eser 1

Eser no:	1	İnceleme Tarihi:	29.01.2024
  Eser görseli (ön yüzü) (Fotoğraf: Müze arşivi) Eser görseli (detay)			
Türü:	Kilim	Envanter no:	121
Müzeye geliş şekli ve tarihi:	Bağış	Bulunduğu yer:	1 numaralı vitrin
Tekniği:	Kilim- cicim	Üretildiği yer:	Osmaniye
Çözümlü sıklığı (10cm ende/adet):	30	Üretim Tarihi:	20.yy başları
Atkı adedi(10cm boyda/adet):	33	Kullanım alanı:	Yer yaygısı
Hammaddesi(atkı, çözgü, motif):	Pamuk, pamuk, yün	Yöredeki adı:	Çırpı
Durumu:	Eser, tek parça halinde ve iyi durumdadır. Ancak tozlu ve kirlidir.	Kullanılan renkler:	Bordo, turuncu, kahverengi, açık yeşil, pembe, kırmızı, mor ve mavi
Ebatları(enxboy):	106 x 160 cm		

Tablo 1'in devamı

Kullanılan motifler:			
			
1. Çifte kıvrım	2. Pıtrak	3. Kuş ağız	4. Çapraz yanış
			
5. Yaryare küstü	6. Doldur dök	7. Yar yare döndü	

1 nolu vitrinde sergilenmekte olan dokumanın atkı ve çözgüsü ham pamuk ipliği, motifleri oluşturan atkılar ise renkli yün ipliğidir. Çözgü yüzü olan bu dokumanın motifleri cicim tekniği ile oluşturulmuştur. Dokumanın bütün kenarlarını bordür şeklinde motif sırası çevrelemektedir. Kilimin zemini, bir sıra motif ve bir sıra hav olacak şekilde dönüşümlü olarak seyrek sıralanmış motifler ile seyrek sıralanmış çeşitli renklerde havlardan oluşmaktadır. Motifler cicim tekniği ile oluşturulmuş, havlar ise yaklaşık 5'er cm uzunluğunda tiftik ve yün kullanılarak, Türk düğümü ile dokumaya eklenmiştir. Dokumanın saçak uzunlukları 15- 18 cm'dir.

3.2. Eser 2

Tablo 2. Eser 2

Eser no:	2	İnceleme Tarihi:	29.01.2024
			
Eser görseli (ön yüzü) (Fotoğraf: Müze arşivi)		Eser görseli (detay)	

Tablo 2'nin devamı

Türü:	Kilim	Envanter no:	118
Müzeye geliş şekli ve tarihi:	Bağış, 07.06.2014	Bulunduğu yer:	1 numaralı vitrin
Tekniği:	Kilim	Üretildiği yer:	Osmaniye-Başmahalle
Çözümlü sıklığı (10cm ende/adet):	30	Üretim Tarihi:	1920
Atkı adedi(10cm boyda/adet):	57	Kullanım alanı:	Yer yaygısı
Hammaddesi(atkı, çözgü, motif):	Yün, yün	Yöredeki adı:	Kilim
Durumu:	Eser, tek parça halinde ve iyi durumdadır.	Kullanılan renkler:	Mavi, açık mavi, şarap kırmızısı, kırmızı, yünün ham rengi, açık kahverengi ve petrol yeşili
Ebatları(enxboy):	85 x 67 cm		
Kullanılan motifler:			
 1. Tarak		 1. Pıtrak	

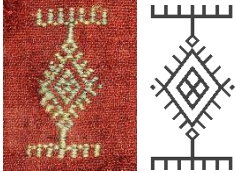
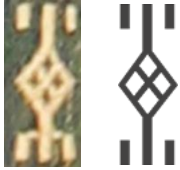
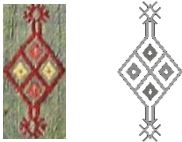
1 numaralı vitrinde sergilenmekte olan yaygı dokumanın atkı ve çözgüleri yün ipliktir. İlikli kilim tekniği kullanılarak dokunmuştur. Dokuma iki bordürlü kenar ve iki madalyonlu bir zeminden oluşan kompozisyon özelliğine sahiptir. Kenarlarını bir ince bir de geniş bordür çevrelemektedir. İnce bordürün içinde herhangi bir motif bulunmazken daha geniş olan bordürün içinde peş peşe sıralanan tarak motifleri bulunmaktadır. Zemininde pıtrak olarak adlandırılan iki motif bulunmaktadır.

3.3. Eser 3

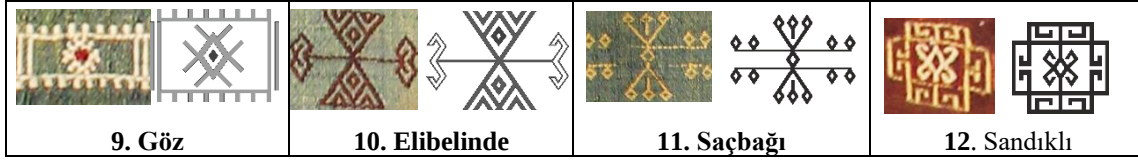
Tablo 3. Eser 3

Eser no:	3	İnceleme Tarihi:	29.01.2024
-----------------	---	-------------------------	------------

Tablo 3'ün devamı

			
Eser görseli (ön yüzü) (Fotoğraf: Müze arşivi)		Eser görseli (detay)	
Türü:	Kilim	Envanter no:	914
Müzeye geliş şekli ve tarihi:	11. 05.2013 tarihinde Mahire Yayıcıoğlu'nun bağışı	Bulunduğu yer:	2 numaralı vitrin
Tekniği:	Kilim, cicim	Üretildiği yer:	Bilinmiyor
Çözümlü sıklığı (10cm ende/adet):	64	Üretim Tarihi:	Bilinmiyor
Atkı adedi(10cm boyda/adet):	67	Kullanım alanı:	Yer yaygısı, örtü
Hammaddesi(atkı, çözgü, motif):	Yün, yün, yün	Yöredeki adı:	Örtü
Durumu:	Eser tek parça halindedir. Sol kenarında kopmalar ve aşınmalar mevcuttur. Saçak kısımları aşınmıştır	Kullanılan renkler:	Mavi, bordo, kırmızı, yünün ham rengi, açık kahverengi ve petrol yeşili
Ebatları(enxboy):	78x306 cm		
Kullanılan motifler:			
 1. Taraklı göz	 2. Küpeli	 3. Göz	 4. Akrep
 5. Taraklı göz	 6. Taraklı göz	 7. Koçboynuzu	 8. Göz

Tablo 3'ün devamı

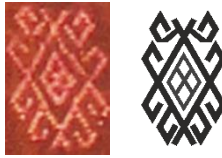
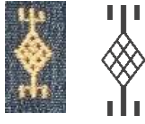
2 numaralı vitrinde sergilenen yaygı dokumanın atkı ve çözgüsü yün ipliklidir. Dokuma üç şak (parça/kanat) halinde dokunmuş ve birleştirilmiştir. Karatepe kilimlerinde de parça şeklinde dokunup, sonradan birleştirilen örnekler mevcuttur. Eski tezgâhların dar olması nedeniyle, parçalar halinde dokumalar yapıp, sonradan birleştirilerek yer yaygısı, yüklük şeklinde kullanılmıştır (Zaimoğlu vd., 2023, s. 1470). Parçalar, 26x306, 26x306, 26x306 ölçülerindedir. Dokumanın toplamda uzun kenarı 306 cm, kısa kenarı 78 cm'dir. Soldaki parçanın zemini kırmızı kahverengi, ortadaki parçanın zemini şarap kırmızısı ve sağdaki parçanın zemini petrol yeşili rengindedir. Her bir parçanın zemini enine ince kuşaklarla ayrılmıştır ve bunların aralarına farklı geometrik motifler yerleştirilmiştir. Dokumanın tüm kenarlarında aşınma, sökülme ve kopmalar mevcuttur.

3.4. Eser 4

Tablo 4. Eser 4

Eser no:	4	İnceleme Tarihi:	29.01.2024
			
Eser görseli (ön yüzü) (Fotoğraf: Müze arşivi)		Eser görseli (detay)	
Türü:	Kilim	Envanter no:	913
Müzeye geliş şekli ve tarihi:	11. 05.2013 tarihinde Mahire Yayıcıoğlu'nun bağışı	Bulunduğu yer:	2 numaralı vitrin
Tekniği:	Kilim, cicim	Üretildiği yer:	Bilinmiyor
Çözgü sıklığı (10cm ende/adet):	64	Üretim Tarihi:	Bilinmiyor
Atkı adedi(10cm boyda/adet):	67	Kullanım alanı:	Yer yaygısı, örtü

Tablo 4'ün devamı

Hammaddesi(atkı, çözgü, motif):	Yün, yün, yün	Yöredeki adı:	Örtü
Durumu:	Eser tek parça halindedir. Sol kenarında kopmalar ve aşınmalar mevcuttur. Saçak kısımları aşınmıştır. Kimi yerlerinde	Kullanılan renkler:	Mavi, bordo, kırmızı, yünün ham rengi, açık kahverengi ve yağ yeşili, lacivert
Ebatları(enxboy):	74x306 cm		
Kullanılan motifler:			
 1. Yılan	 2. Sandıklı	 3. Akrep	 4. Taraklı göz
 5. Küpeli	 6. Saçbağı	 7. Taraklı göz	 8. Göz
 9. Doldur boşalt	 10. Yıldız		

2 numaralı vitrinde sergilenen dokuma, örnek 3’ de yer alan 914 envanter numaralı eser ile aynı kişi tarafından ve aynı tarihte bağışlanmıştır. Her iki dokuma yapısal ve tasarımsal açıdan benzerdir. Dolayısıyla, 914 envanter numaralı eser ile aynı dönem ve yerde üretilmiş olması kuvvetle muhtemeldir. Dokuma üç şak “parça” halinde dokunmuş ve birleştirilmiştir. Parçalar, 24x306, 24x306, 26x306 ölçülerindedir. Dokumanın toplamda uzun kenarı 306 cm, kısa kenarı 74 cm’dir. Soldaki parçanın zemini yağ yeşili, ortadaki parçanın zemini lacivert ve sağdaki parçanın zemini şarap kırmızısı rengindedir. Her bir parçanın zemini enine ince motif kuşakları ile ayrılmıştır ve bunların aralarına farklı geometrik motifler yerleştirilmiştir. Dokumanın tüm kenarları hasarlıdır.

3.5. Eser 5

Tablo 5. Eser 5

Eser no:	5	İnceleme Tarihi:	29.01.2024
			
Eser görseli (ön yüzü) (Fotoğraf: Müze arşivi)		Eser görseli (detay)	
Türü:	Kilim	Envanter no:	119
Müzeye geliş şekli ve tarihi:	16.06.2014 tarihinde Mehmet Arslan'ın bağışı	Bulunduğu yer:	2 numaralı vitrin
Tekniği:	Cicim	Üretildiği yer:	Bilinmiyor
Çözümlü sıklığı (10cm ende/adet):	38	Üretim Tarihi:	20.yy
Atkı adedi(10cm boyda/adet):	57	Kullanım alanı:	Seccade
Hammaddesi(atkı, çözgü, motif):	Yün, yün, yün	Yöredeki adı:	Seccade
Durumu:	Örnek tek parça halindedir. Saçak kısımları aşınmıştır.	Kullanılan renkler:	Bordo, pembe, açık mavi, sarı, kahverengi, mor, çimen yeşili
Ebatları(enxboy):	102x124 cm		
Kullanılan motifler:			
 			
1. Tarak			

2 numaralı vitrinde sergilenen dokuma, seccade olarak üretilmiştir. Sadece bir kısa kenarında saçak bulunmaktadır ve saçak uzunluğu 15-20 cm'dir. Dokumanın zemini şarap kırmızısı rengindedir. Tarak motifinin yan yana ve üst üste düzenli bir şekilde farklı renklerde sıralanması ile eşkenar dörtgen şeklinde daha büyük motifler oluşturulmuştur. Bu dokumada motifler atkı ile şekillenen cicim tekniğinde üretilmiştir (Hidayetoğlu, 2007, s. 200). Saçaklarından bazı kısımlarında kopmalar mevcuttur ancak dokumanın geri kalanı iyi durumdadır.

3.6. Eser 6

Tablo 6. Eser 6

Eser no:	6	İnceleme Tarihi:	29.01.2024
  Eser görseli (ön yüzü) (Fotoğraf: Müze arşivi) Eser görseli (Arka yüzünden detay)			
Türü:	Kilim	Envanter no:	120
Müzeye geliş şekli ve tarihi:	16.06.2014 tarihinde Mehmet Arslan'ın bağışı	Bulunduğu yer:	2 numaralı vitrin
Tekniği:	Zili	Üretildiği yer:	Bilinmiyor
Çözümlü sıklığı (10cm ende/adet):	33	Üretim Tarihi:	20.yy
Atkı adedi(10cm boyda/adet):	51	Kullanım alanı:	Yer yaygısı
Hammaddesi(atkı, çözgü, motif):	Yün, pamuk, yün	Yöredeki adı:	Bilinmiyor
Durumu:	Eser tek parça halindedir. Saçak kısımları aşınmıştır.	Kullanılan renkler:	Mor, pembe, açık mavi, şarap kırmızısı, sarı, çimen yeşili, kırmızı, krem
Ebatları(enxboy):	87x152 cm		
Kullanılan motifler:			
     			

1. Yıldız	2. Merdiven	3. Tarak,el	

2 numaralı vitrinde sergilenen dokuma, atkı yüzü düz cicim ve zili tekniği kullanılarak üretilmiştir. Sonsuz raporlu kompozisyon özelliğine sahip olan dokuma ikişer kısa kenar suyu, birer uzun kenar suyu ve zeminden oluşmaktadır. Dokumanın dış kısa kenar suları cicim tekniğiyle; iç kısa kenar suları ile zemini ise zili tekniğinde dokunmuştur. Dış kısa kenar suyu tarak olarak adlandırılan geometrik motiflerin yan yana sıralanmasından oluşmaktadır. Uzun kenar suları ise merdiven olarak adlandırılan zikzak şeklindeki motif uzantısından oluşmaktadır. Dokumanın zemini altıgen şekillerle ayrılmış ve içlerinde farklı renklerde sekiz köşeli yıldız motifleri bulunmaktadır. Bir kısa kenarında saçaklar mevcuttur ve yaklaşık 12 cm uzunluğundadır. Saçak kısımları yıpranmış olmasına rağmen dokuma iyi durumdadır.

3.7. Eser 7

Tablo 7. Eser 7

Eser no:	7	İnceleme Tarihi:	12.02.2024
			
Eser görseli (ön yüzü) (Fotoğraf: Müze arşivi)		Eser görseli (Ön yüzünden detay)	
Türü:	Kilim	Envanter no:	Yok
Müzeye geliş şekli ve tarihi:	Bilinmiyor	Bulunduğu yer:	2 numaralı vitrin
Tekniği:	Cicim	Üretildiği yer:	Bilinmiyor

Çözümlü sıklığı (10cm ende/adet):	36	Üretim Tarihi:	Bilinmiyor
Atkı adedi (10cm boyda/adet):	53	Kullanım alanı:	Seccade
Hammaddesi (atkı, çözgü, motif):	Yün, yün, yün	Yöredeki adı:	Seccade

Tablo 7'nin devamı

Durumu:	Eser tek parça halindedir. Kenarında aşınmalar mevcuttur.	Kullanılan renkler:	Kırmızı, lacivert, bordo, petrol yeşili, mavi, krem
Ebatları (enxboy):	90x160cm		
Kullanılan motifler:			
 1. Göz	 2. Testi	 3. Göz	 4. Muska, nazarlık

2 numaralı vitrinde sergilenen dokumada cicim tekniği kullanılmıştır. Kompozisyonu, enine inceli kalınlı yatay şeritlerden oluşmaktadır. İnce şeritler içinde zikzak şeklinde geometrik motif sırası uzanmaktadır. Kalın şeritlerin içi geometrik şekilli bir motifin yan yana sıralanması ile bezenmiştir. İnce ve kalın şeritleri birbirinden iki renkli sınır bezeme atkısı ayırmaktadır. Saçak kısımları tıpkı çuval olarak üretilmiş dokumalarda olduğu gibi katlanarak dikilmiştir. Dokumanın tüm kenarında sökölme, aşınma ve kopmalar mevcuttur.

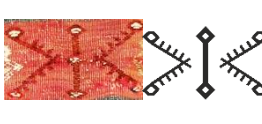
3.8. Eser 8

Tablo 8. Eser 8

Eser no:	8	İnceleme Tarihi:	12.02.2024
-----------------	---	-------------------------	------------

			
Eser görseli (ön yüzü) (Fotoğraf: Müze arşivi)		Eser görseli (ön yüzünden detay)	
Türü:	Kilim	Envanter no:	912
Müzeye geliş şekli ve tarihi:	11. 05.2013 tarihinde Mahire Yayıcıoğlu'nun bağışı	Bulunduğu yer:	2 numaralı vitrin

Tablo 8'in devamı

Tekniği:	Kilim-cicim	Üretildiği yer:	Bilinmiyor
Çözümlü sıklığı (10cm ende/adet):	36	Üretim Tarihi:	Bilinmiyor
Atkı adedi(10cm boyda/adet):	53	Kullanım alanı:	Çuval
Hammaddesi(atkı, çözgü, motif):	Yün, yün, yün	Yöredeki adı:	Un çuvalı
Durumu:	Eser tek parça halindedir. Kimi yerlerinde yamalar mevcuttur.	Kullanılan renkler:	Turuncu, lacivert, kırmızı, krem, kahverengi, yağ yeşili
Ebatları(enxboy):	72x112cm		
Kullanılan motifler:			
 			
1. Yılan kovdu		2. Göz	

2 numaralı vitrinde sergilenen çuval dokumada, cicim tekniği kullanılmıştır. Kompozisyonu, enine inceli kalınlı yatay şeritlerden oluşmaktadır. İnce şeritlerin içinde zikzak şeklinde kesintisiz geometrik motifler uzanmaktadır. Kalın şeritlerin içi geometrik şekilli bir motifin yan yana sıralanması şeklindedir. Dokumanın çeşitli yerlerinde sökölme ve kopmalar, ayrıca kumaş yamalar mevcuttur.

3.9. Eser 9

Tablo 9. Eser 9

Eser no:	9	İnceleme Tarihi:	12.02.2024
			
Eser görseli (ön yüzü) (Fotoğraf: Müze arşivi)		Eser görseli (Arka yüzünden detay)	

Tablo 9'un devamı

Türü:	Kilim	Envanter no:	918
Müzeye geliş şekli ve tarihi:	11. 05.2013 tarihinde Mahire Yaycıoğlu'nun bağışı	Bulunduğu yer:	1 numaralı vitrin
Tekniği:	Kilim	Üretildiği yer:	Bilinmiyor
Çözümlü sıklığı (10cm ende/adet):	38	Üretim Tarihi:	Bilinmiyor
Atkı adedi(10cm boyda/adet):	61	Kullanım alanı:	Çuval
Hammaddesi(atkı, çözgü, motif):	Yün, yün, yün	Yöredeki adı:	Un çuvalı
Durumu:	Eser tek parça halindedir. Bazı alanlarda yamalar mevcuttur	Kullanılan renkler:	Yağ yeşili, kırmızı, lacivert, krem, kahverengi.
Ebatları(enxboy):	68x120cm		
Kullanılan motifler:			
 			
1. Yılan kovdu			

1 numaralı vitrinde sergilenen dokuma, kilim tekniği ile üretilmiş bir çuvaldır. Dokunduktan sonra boyu yönüne katlanıp uzun kenarlarının dikilmesiyle çuval formu kazandırılmıştır. Dokuma bu hali ile 68x120cm ebatlarındadır. Dokumanın kompozisyonu, enine farklı

renklerde dar ve geniş şeritlerden oluşmaktadır. Dar şeritlerin içi dalgalı ve kesintisiz seyreden zikzak motifler ile bezenmiştir. Bu motifler eğri atkılı kilim tekniğinde dokunmuştur.

3.10. Eser 10

Tablo 10. Eser 10

Eser no:	10	İnceleme Tarihi:	12.02.2024
 Eser görseli (ön yüzü) (Fotoğraf: Müze arşivi)			

Tablo 10'un devamı

Türü:	Kilim	Envanter no:	Yok
Müzeye geliş şekli ve tarihi:	Bilinmiyor	Bulunduğu yer:	2 numaralı vitrin
Tekniği:	Kilim	Üretildiği yer:	Bilinmiyor
Çözümlü sıklığı (10cm ende/adet):	38	Üretim Tarihi:	Bilinmiyor
Atkı adedi(10cm boyda/adet):	57	Kullanım alanı:	Çuval
Hammaddesi(atkı, çözgü, motif):	Yün, yün	Yöredeki adı:	Zahire çuvalı
Durumu:	Eser tek parça halindedir. Kimi yerlerinde yamalar mevcuttur.	Kullanılan renkler:	Bordo, kırmızı, mavi, açık yeşil, yağ yeşili, siyah
Ebatları(enxboy):	67x114cm		
Kullanılan motifler:			

		
1. Tahta		

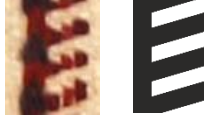
2 numaralı vitrinde sergilenen dokumanın türü çuvaldır. İliksiz kilim tekniği ile dokunmuştur. Dokuma, boyu yönünde katlanarak bir uzun kenarının ve bir kısa kenarının dikilmesiyle çuval formuna getirilmiştir. Ardından, açık kısmı hariç tüm kenarlarına çepeçevre kolan¹ dikilmiştir. Kompozisyonu bir ince ve bir geniş olarak düzenli sıralanan farklı renklerde dikey şeritlerden oluşmaktadır. Zemininde herhangi bir motif yoktur. Dokumanın kimi yerlerinde aşınma ve yamalar bulunmaktadır.

3.11. Eser 11

Tablo 11. Eser 11

Eser no:	11	İnceleme Tarihi:	13.02.2024
			
Eser görseli	(Fotoğraf: Müze arşivi)		ön yüzünden detay
Türü:	Kilim	Envanter no:	122
Müzeye geliş şekli ve tarihi:	27.08.2014 tarihinde Sema Yiğit Çarıkçı'nın bağışı	Bulunduğu yer:	2 numaralı vitrin
Tekniği:	Kilim- cicim	Üretildiği yer:	Bilinmiyor
Çözgü sıklığı (10cm ende/adet):	30	Üretim Tarihi:	20.yy

¹ Kolan, çuvalın ağzını bağlama, kaldırma ve yükleme işlemini sağlamak için bir kulp görevi görmektedir (Deniz, 2000, s. 2).

Atkı adedi (10cm boyda/adet):	33	Kullanım alanı:	Heybe
Hammaddesi (atkı, çözgü, motif):	Pamuk, pamuk, yün	Yöredeki adı:	Heybe
Durumu:	Heybe fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır.	Kullanılan renkler:	Mor, pembe, mavi, sarı, çimen yeşili, bordo, siyah, turuncu
Ebatları (enxboy):	45 x 115 cm		
Göz ebatları:	40 x 45 cm		
Kullanılan motifler:			
 1. Kanca (çengel)	 2. Yar yâre döndü	 3. Kazayağı	 4. 4.Tarak

2 numaralı vitrinde sergilenen dokuma iki gözlü bir heybedir. İki göz arasında kalan bölge 35cm'dir. Dokuma çözgü yüzlüdür ve atkı ile şekillenen cicim tekniği kullanılarak dokunmuştur. Dokumanın iki bölümü de tasarımsal açıdan aynıdır. Raporlu kompozisyon özelliğine sahip olan dokumanın zeminini ince bordür çevreler. Bordürün içinde zikzak şeklinde geometrik motifler sıralanmaktadır. Zemininde, çiçek şeklinde geometrik bir motif farklı renklerde ve diyagonal bir düzende sıralanmaktadır. Bu düzen, eşkenar dörtgen şeklinde daha büyük bir motif oluşturmaktadır. Heybenin ağı kısmında yarık bulunmakta ve bu kısım geometrik motifler ile bezenmiştir. Yörede pamuklu dokuma olarak da adlandırılmaktadır.

3.12. Eser 12

Tablo 12. Eser 12

Eser no:	12	İnceleme Tarihi:	13.02.2024
 			
Eser görseli (Fotoğraf: Müze arşivi)	ön yüzünden detay		
Türü:	Kilim	Envanter no:	917
Müzeye geliş şekli ve tarihi:	27.08.2014 tarihinde Sema Yiğit Çarıkçı'nın bağışı	Bulunduğu yer:	2 numaralı vitrin
Tekniği:	Kilim- cicim	Üretildiği yer:	Bilinmiyor
Çözgü sıklığı (10cm ende/adet):	30	Üretim Tarihi:	20.yy

Atkı adedi (10cm boyda/adet):	33	Kullanım alanı:	Heybe
Hammaddesi (atkı, çözgü, motif):	Pamuk, pamuk, yün	Yöredeki adı:	Heybe
Durumu:	Heybe fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır.	Kullanılan renkler:	Kiremit rengi, mor, kobalt mavi, sarı, petrol yeşili, kahverengi, turuncu
Ebatları (en x boy): Göz ebatları:	43 x 112 cm 43 x 49 cm		
Kullanılan motifler:			
 1.Göz	 2. Doldur boşalt		

2 numaralı vitrinde sergilenen dokuma iki gözlü bir heybedir. Gözler arasında kalan bölge 33cm'dir ve bu kısımda yarık bulunmaktadır. Motiflerin oluşturulmasında cicim tekniği kullanılmıştır. Raporlu kompozisyon özelliğine sahip olan heybenin iki bölümü de tasarımsal açıdan aynıdır. Motiflerin bulunduğu alanların alt ve üst kısımlarında ince bordürler yer almaktadır. Motifler eşkenar dörtgen şeklindedir, dokumanın boyu ve eni yönüne doğru düzenli bir şekilde sıralanmaktadır. Yörede pamuklu dokuma olarak da adlandırılmaktadır.

DEĞERLENDİRME

Osmaniye Kent Müzesi 1 ve 2 numaralı vitrinlerinde sergilenen 12 adet dokuma tespit edilmiştir ve bu dokumalar çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Sergilenen dokumalar muhtelif zamanlarda farklı kişiler tarafından edinilmiştir. Envanter kayıtlarında dokumaların birçoğunun nereden geldiğine ve hangi yörede üretildiğine dair herhangi bilgi bulunmamaktadır.

İncelenen dokumaların dördü yaygı, üçü seccade, ikisi heybe, üçü ise çuvaldır. Yayıglardan üçü cicim, biri ise ilikli kilim tekniğinde dokunmuştur. Seccadelerden ikisi cicim, birisi zili tekniği ile üretilmiştir. Heybelerin ikisi de cicim tekniğinde dokunmuştur. Çuval olarak kullanılmak üzere üretilen dokumalardan birinde cicim, ikisinde kilim tekniği kullanılmıştır. Cicim tekniğinde üretilen yayğılardan birinin atkı ve çözgüsü pamuk, birinin atkısı yün, çözgüsü pamuk; ikisinin ise atkı ve çözgüsü yün ipliğidir. Seccadelerin tamamında yün ipliği kullanılmıştır. Heybeler pamuk ipliği ile dokunmuş, üzerinde yer alan motiflerde ise yün ipliği kullanılmıştır. Çuvallarda ise yün ipliği tespit edilmiştir.

Düz dokumalar açısından zengin bir kültürel alt yapıya sahip Anadolu coğrafyasında, yöresel dokumalar arasında motif, kompozisyon, teknik ve renk bakımından etkileşimler ve benzerlikler görülmektedir. Çalışma kapsamında incelenen dokuma örneklerinin benzerlerine ise farklı bölge ve yörelerde rastlamak mümkündür.

Cicim tekniğinde yaygın olarak üretilmiş 1 numaralı dokuma, havlı yüzeyi ile yapısal ve görsel olarak vitrinde sergilenen diğer dokumalardan farklıdır. Dokuma tekniği ve hav uygulaması açısından her ne kadar Konya civarında dokunan tülü, çırpı, duvar süsü, dastar olarak adlandırılan kilimlere (Hidayetoğlu, 2007, s. 86) benzese de kullanılan hammadde ve motif dağılımı açısından bu türlerden ayrılmaktadır. Hangi bölgede üretildiğine dair herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak yapılan karşılaştırmalarda özellikle pamuk ipliği üretiminin yaygın olduğu Adana ve Mersin civarında dokunan çözü yüzlü pamuklu dokuma “tırılık/tıllık²” ile yapısal ve tasarımsal açıdan benzerlik göstermektedir. Bu bölgede yoğun olarak üretilmiş dokuma türlerindendir.

2 numaralı dokumanın envanter kayıtlarında ipliklerin bitkisel boyar maddeler ile renklendirildiği belirtilmiştir. Seccade boyutlarından da küçük olan bu dokumanın hangi amaçla üretildiği belirtilmemiştir. Motif dağılımı ve kompozisyon özelliği incelendiğinde Osmaniye’de yoğunlukla üretilmiş kilimler ile benzerlik gösterdiği görülmektedir.

3 ve 4 numaralı dokumalar Konya ve civarında dokunan, atkılı çul, ölümlük kilimler, yük örtüsü, perde, atkılı cicim olarak adlandırılan dokumalardandır (Hidayetoğlu, 2009, s. 44). Bu dokumalar 1980’li yıllarda Osmaniye’de sıklıkla üretilmiş ve evlilik çağındaki genç kızların çeyizlerinde yer almıştır. Dokumaların yapımında çok daha ince iplikler kullanıldığından diğer düz dokuma yaygılardan daha ince et kalınlığına sahiptir. Bu özelliği ile neredeyse kumaş formundadır. Ayrıca, bu dokumalar için çözü ya da atkı yüzlü demek güçtür çünkü incelendiğinde, tıpkı kumaşlarda olduğu gibi hem atkılar hem de çözüler rahatlıkla görülebilmektedir.

² Tırlık; atkısı ve çözüsü pamuk, desen ipliği yün olan “Adana dokuma tezgahı” olarak adlandırılan çulhalık tezgâhta dokunan heybe, torba gibi eşyalar için kaba/kalın, giyimlik için üretileni ise ince bir dokuma türüdür. Daha sağlam olması adına bazı dokumaların çözülerinde kıl karışımı da yapılmaktadır. Çözü ipliği dokunacak ürün türüne göre iki veya üç büküm hazırlanmakta iken, atkı ipliği daha gevşek yapıda bırakılmaktadır. Desenler cicim tekniği ile küçük ebatta dokunmakta ve kabartmalıdır. Perde, çul, çuval, heybe, torba, çeyizlik eşyaların saklanması için kullanılmaktadır (Tozun & Uzgidim, 2023, s. 248)

5 numaralı dokuma Konya ve çevresinde dokunan tarak yanırlı cicim dokumalar ve (Hidayetoğlu, 2007, s. 200) Adana ili Aladağ ilçesinde dokunan cicim seccadeler ile yapısal ve tasarımsal açıdan benzerlikler göstermektedir. Ancak bu dokuma türü Osmaniye ve çevresinde bolca üretilmiştir.

6 numaralı dokumanın Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde benzer motif kullanımı ve tasarım özelliklerinde üretilmiş örneklerine rastlanmasına ek olarak, özellikle Teke yöresinde sıklıkla dokunduğu bilinmektedir. Sekiz köşeli yıldız bezemeleri, Akdeniz bölgesinde halı, kilim, çul, zili vb. dokumalarda göz motifi ile birlikte yaygın görülmektedir. Ayrıca Teke yöresi dokumalarında sekiz köşeli yıldız motifli zili dokumalar oldukça yaygındır (Soysaldı & Göksel, 2018, s. 430). Bu dokuma türüne Osmaniye merkezde rastlanmamakla birlikte, Karatepe kilimlerinde aynı form ve yapıda "beş yıldızlı kilim" (Zaimoğlu vd., 2023, s. 1498) ismi ile benzer örnekleri bulunmaktadır.

7 numaralı dokuma bir seccadedir fakat çuval olarak üretilmiş 9 numaralı örnek ile motif dizilimi ve tasarım açısından yakın benzerlikler göstermektedir. Bu iki örneğin aynı bölgede ve dönemde dokunmuş olma ihtimali yüksektir. Ancak envanter kayıtlarında bu iki örnek arasında herhangi bir ilişki bulunmamaktadır. Genellikle çuval olarak üretilmiş bu grup dokumaların seccade veya yaygı olarak kullanıldığı durumlar da söz konusudur. Ayrıca söz konusu dokuma, Adana civarında üretilmiş Varsak kilimi ile yapısal ve tasarımsal olarak benzerlik göstermektedir (Tozun & Uzgidim, 2023, s. 257).

8 ve 10 numaralı eserler sıkı dokunmuş ve iliksiz kilim tekniğinde üretilmiş çuvallardır. Dokumada seçilen bu tekniğin amacı çuvalın kullanım amacı ile ilişkilidir. İliksiz kilim tekniğinde sık dokunmuş çuvallar genellikle un, arpa, buğday, bulgur gibi kuru gıdaları saklamak ve taşımak için kullanılır (Aydın, 2011, s. 22-23). Kadirli'de dokunan çuvallar ile gösterdiği benzerlikten dolayı 1950'li yıllarından sonra dokunduğu düşünülmektedir. Dokumada bulunan motifler yörede yılan kovdu, ara su çubuğu, tahta motifleri olarak da bilinmektedir (Erzurum, 2014, s. 31-33).

11 ve 12 numaralı örnekler çözgü yüzlü olarak dokunmuş heybelerdir ve hammaddesi pamuk ipliğidir. 1 numaralı örnekte de olduğu gibi bu dokumalar Adana ve civarında dokunan pamuklu cicim dokuma heybeler ile aynı özellikleri taşımaktadır. Adana ve civarında üretilen bu dokumalar Osmaniye'de de yoğun olarak üretilmiştir.

Tablo 13. 1 ve 2 numaralı vitrinlerde sergilenen örneklerin teknik özelliklerinin dökümü

	Eser No	Envanter No	Türü	Kullanım Amacı	Hammadde	Üretildiği Yer	Üretim Tarihi	Ebatları
1 Nolu Vitrin	1	121	Cicim	Yaygı	Pamuk-Yün	Bilinmiyor	20. yy	106x160 cm
	2	118	Kilim	Yaygı	Yün	Osmaniye	1920	85 x 67 cm
	3	914	Cicim	Yaygı	Yün	Bilinmiyor	Bilinmiyor	78x306 cm
	4	913	Cicim	Yaygı	Yün	Bilinmiyor	Bilinmiyor	74x306 cm
	5	119	Cicim	Seccade	Yün	Bilinmiyor	20.yy	102x124 cm
	6	120	Zili	Seccade	Pamuk-Yün	Bilinmiyor	20.yy	87x152 cm

2 Nolu Vitrin	7	Yok	Cicim	Seccade	Yün	Bilinmiyor	Bilinmiyor	90x160cm
	8	912	Cicim	Çuval	Yün	Bilinmiyor	Bilinmiyor	72x112cm
	9	918	Kilim	Çuval	Yün	Bilinmiyor	Bilinmiyor	68x120cm
	10	Yok	Kilim	Çuval	Yün	Bilinmiyor	Bilinmiyor	67x114cm
	11	122	Cicim	Heybe	Pamuk-Yün	Bilinmiyor	20.yy	45x115cm
	12	917	Cicim	Heybe	Pamuk-Yün	Bilinmiyor	20.yy	43x112cm

SONUÇ

Osmaniye Kent Müzesi teşhirinde bulunan dokumalar incelenmiş, teknik ve tasarımsal özellikleri aktarılmıştır. Dokumaların yöresel-karakteristik özellikleri benzer örnekleri ile karşılaştırma yapılmış; nerede ve ne zaman üretilmiş olabileceği üzerine tartışmalar paylaşılmıştır. Ayrıca bu dokumaların bilinen ve bilinmeyen özellikleri bir tablo yardımı ile kolay görünür hale getirilmiştir.

İncelenen dokumalar müzede sadece üstten görüş sağlayan, sandık şeklinde iki adet vitrinde sergilenmektedir. Sergileme konusunda yetersiz alana sahip bu vitrinlere dokumalar katlanarak yerleştirilmiştir. Dolayısıyla söz konusu eserlerin ne tür dokumalar olduğu ve hangi amaca yönelik üretildikleri anlaşılamamaktadır. Hâlbuki kent müzelerinin en önemli görevlerinden biri bu kültür ürünlerini doğru tanıtmaktır. Bulunduğu bölgenin yaşam şekillerinin daha net ve anlaşılır bir şekilde izleyici ile buluşmasına vesile olmalıdır. Müzede dikkati çeken konulardan biri de eser sayısının azlığıdır. Osmaniye ve civarı çok sayıda kültür ürünü üretebilmiş, özellikle dokuma konusunda köklü bir geçmişe sahiptir. Ancak karşılaşılan eserlerin sayısı bu bölgenin kültürel zenginliğinin ve yaşam biçimlerinin anlaşılabilmesi konusunda yetersiz kalmaktadır. Sadece bağış beklemek yerine bu kültür ürünlerinin müzeye kazandırılması için gerekli adımların atılması gerekmektedir. Tespit edilen düz dokumalardan bazılarının envanter

kayıtları tutulmamıştır, kaydı olanların ise bilgileri yetersizdir. Bu nedenle dokumaların nerede ve ne zaman dokunduğu bilinmemektedir. Bir müze için envanter kayıtlarının kapsamlı ve aydınlatıcı olması önemlidir. Alanında uzman ve deneyimli personel ile envanter kayıtlarının düzenlenmesi, müzeye kazandırılacak yeni örneklerin ise detaylı incelenmesi daha doğru bir karar olacaktır.

KAYNAKÇA

- Acar, B. B. (1982). *Kilim-Cicim-Zili-Sumak Düz Dokuma Yaygıları*. İstanbul: Eren Yayıncılık.
- Akbil, F. (1977). Bergama Dokumaları Cicim, Zili. *Türkiyemiz*(21), 21-23.
- Aydın, Ö. (2011). Gazipaşa (Zili - Cicim - Sumak)Heybe, Torba ve Çuval Dokumaları. *Arış*, 22-23.
- Deniz, B. (2000). *Türk Dünyasında Halı ve Düz Dokuma Yaygıları*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- Durul, Y. (1965). Halılarda Kufiye Benzer Motifler. *Türk Etnografya Dergisi*, 5-8.
- Erzurum, K. (2014). *Türkmen ve Avşar Dokumaları: Kadirli'nin Kilimleri*. İstanbul: Hiperlink Yayınları.

- Hidayetoğlu, H. M. (2007). Konya Yöresi Düz Dokuma Yaygıları (Kilim, Cicim, Zili, Sumak. *Doktora tezi*. Konya: Selçuk Üniversitesi.
- Hideyetoğlu, M. (2009). Konya Yöresi Cicim Teknikli Yük Örtüleri. *Akdeniz Sanat*, 44-46.
- Madran, E., & Özgönül, N. (2005). “*Son Yasal Düzenlemelerde Kültür Ve Tabiat Varlıklarının Korunması ve Yerel Yönetimler El Kitabı*. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm.
- Memlük, F. A. (2014). Frig Vadisi Kültür Mirası Alanlarının Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Çevre Bilimleri Dergisi*, 2(2), 185-192.
- Öztürk, İ. (2007). *Koruma Kültürü ve Geleneksel Tekstillerin Korunması-Onarımı*. Ankara: Mor Fil Yayınları.
- Parlak, T. (2002). *Oltu ve Köylerinde Bardız Kilimciliği*. Erzurum: Ekip Gralafil.
- Sarıdağ, S. (2022, 03 10). Şehrimiz Osmaniye. Ankara, Türkiye: T.c Milli Eğitim Bakanlığı. 03 13, 2024 tarihinde https://osmaniye.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_03/10164152_SehrimizOsmaniy e10Mart2020.pdf adresinden alındı
- Soysaldı, A., & Göksel, M. (2018). Kırşehir Mucur Yöresine Ait Bir Halının Teknik ve Desen Özellikleri. *XI. Uluslararası Türk Sanatı, Tarihi ve Folkloru Kongresi/ Sanat Etkinlikleri* (s. 117-124). Konya: Selçuk Üniversitesi.
- Soysaldı, A., & Uzgidim, G. (2021). Cicim, Zili ve Sumak Dokumacılığı. *Geleneksel Meslekler Ansiklopedisi* (Cilt 1, s. 155-168). içinde Ankara: Tc. Ticaret Bakanlığı.
- Şimşek, G. (2017). Anadolu’da Kilim Kültürünün Değişiminde Küreselleşmenin Rolü:Örnek Olay İncelemesi Osmaniye Karatepe Kilimleri. *Uhive*(16), 166-185.
- Tozun, H., & Uzgidim, G. (2023). Adana Kilim Cicim Zili ve Pamuklu Dokumaları. A. Soysaldı (Dü.) içinde, *Türk Kilimleri Kilim, Cicim, Zili, Palas* (Cilt 1, s. 237-263). Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- Zaimoğlu, Ö., Çenet, E., & Yeşilyurt, Ö. (2023). Osmaniye Kilim, Cicim, Zili Dokumaları,. Ö. Zaimoğlu, & A. Soysaldı (Dü.) içinde, *Türk Kilimleri Kilim, Cicim, Zili, Palas* (Cilt 2, s. 1469-1504). Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.